

KÄSITÖÖ JA KODUNDUS AINEKAVA

põhikooli 5.klassile

1. Õpieesmärgid

5. klassis käsitöö ja kodunduse õppeainega taotletakse, et õpilane:

- tunneb rõõmu üksinda ja koos teitega töö tegemisest;
- tunneb ja kasutab mitmesuguseid materjale ning töövahendeid, järgib seejuures ohutusnõudeid ja hoiab korras töökoha;
- saab aru tööjuhenditest ja selgitavatest joonistest;
- võrdleb ja kasutab erinevaid materjale;
- teab ohutu töötamise põhimõtteid ning järgib neid;
- tunneb põhilisi toiduaineid ja nende omadusi ;
- teab tervisliku toitumise põhialuseid;

2. Õppesisu - 70 tundi.

2.1. Käsitöö – 54 tundi.

- **Tikkimine - 12 tundi.**

Töövahendid ja sobivad materjalid. Sümbolid ja märgid. Tarbe- ja kaunistuspisted. Üherealised ja kaherealised pisted. Tikandi viimistlemine ja hooldamine.

- **Heegeldamine - 12 tundi.**

Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. Edasi-tagasi heegeldamine. Heegelkirjade ülesmärkimise viisid. Skeemi järgi heegeldamine. Heegeldustöö viimistlemine ja hooldamine.

- **Kudumine - 12 tundi.**

Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parem- ja pahempidine silmus. Ääresilmused. Kudumi lõpetamine.

- **Õmblemine -10 tundi.**

Töövahendid. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Õmblemine käsitsi ja õmblusmasinaga. Õmblusmasina niidistamine. Lihtõmblus. Äärestamine. Palistused. Õmblustöö viimistlemine ja hooldamine.

- **Loominguline projekt - 8 tundi.**

„Värvimaailm“

Erinevate tehnikate sidumine: tikkepisted, tikandid, heegeldamine, kudumine, õmblemine, aplikatsioon, pitside valmistamine, maalimine, vormimine liimi abil, tüllikihtide vahele kompositsioonide loomine jne.

2.2. Kodundus – 16 tundi.

- Töö organiseerimine ja hügieen. (Isikliku hügieeni nõuded köögis töötamisel. Ohutus. Nõude pesemine käsitsi, köögi korrashoid. Jäätmete sorteerimine.)
- Toidu valmistamine. (Töövahendid köögis. Retsept. Mõõtühikud. Toiduainete eeltöötlemine ja külmtöötlemine. Toiduainete säilitamine. Tarbijainfo (pakendiinfo). Tervisliku toitumise põhitõed. Toidupüramiid. Toiduainerühmade üldiseloomustus: teravili ja teraviljasaadused. Hommikusöögi valmistamine. Võileivad. Soe võileivad. Pudrud ja teised teraviljatoidud. Kuumad joogid - tee, kakao.)
- Lauakombed. (Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loomingulised võimalused. Sobivate nõude valimine hommisöögi serveerimiseks. Lauapesu ja nõud.)

3. Õpitulemused:

5. klassi lõpus õpilane:

- seostab käsitöölõnga jämedust töövahendiga;
- töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi;
- järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha;
- hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust.
- kasutab tekstiileset kaunistades ühe- ja kaherealisi pisteid;
- seab õmblusmasina töökorda, traageldab ning õmbleb lihtõmblust ja palistust;
- lõikab välja ja õmbleb valmis lihtsama eseme;
- heegeldab ja koob põhisilmuseid ning tunneb mustrite ülesmärkimise viise ja tingmärke;
- heegeldab ja koob lihtsa skeemi järgi;
- mõistab täpsuse vajalikkust ning järgib seda tekstiilitöös;
- teab, mis toiduained riknevad kergesti, ning säilitab toiduaineid sobival viisil;
- teab väljendite „kõlblik kuni” ja „parim enne” tähendust;
- käitub keskkonnahoidliku tarbijana;
- valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades;
- valmistab lihtsamaid tervislikke toite, kasutades levinumaid toiduaineid ning kül- ja kuumtöötlemistehnikaid;
- lepib kaaslastega kokku tööjaotuse, täidab ülesande, hindab rühma töötulemust ja igaühe rolli tulemuse saavutamisel;
- järgib köögis töötades hügieenireegleid.

4. Hindamine

- Jooksev
- Kokkuvõttev (veerand, poolaasta, aasta)

Jooksva hindamise puhul õpilasel peab olema mitte vähem kui 3 jooksvat hinnet, mille alusel moodustab veerandi lõplik hinne.

Jooksev hindamine sisaldab:

- kavandamist ja planeerimist (originaalsust, iseseisvust, oskust põhjendada tehtud otsuseid/valikuid);
- valmistamist (materjalide ja töövahendite kasutamise oskust, omandatud teadmiste kasutamist praktikas, tööohutusnõuete ja hügieenireeglite järgimist, iseseisvust, koostööoskust);
- töö tulemust (kavandatu õnnestumist, viimistlust/kvaliteeti, töö õigeaegset valmimist, esitlemise oskust);
- õpilase arengut, püüdlikkust, kodukorra täitmist.

Aastahinne tuleneb nelja veerandi koondhindest.

Hindamiskriteeriumid

Tase	Teemad
	Käsitöö – 54 tundi (Tikkimine – 12 tundi. Heegeldamine – 12 tundi, kudumine – 12 tundi, õmblemine – 10 tundi.). Kodundus – 16 tundi. Projektõpe - 8 tundi.
5	• Täpselt järgib õpetaja juhiseid. • Esemel valmistamisel täidab tööd täpselt ja korrektselt, täites ohutusreegleid tööriistade kasutamisel (arvestatakse oskust valida tööriist vastavalt kasutatava materjaliga). Hoiab oma töökohta korras kogu tunni vältel. • Väljendab loomingulisust ja aktiivsust töö tegemisel; oskab arutleda, kaitsta oma seisukohta, teab põhilisi ainealaseid mõisteid: etikett, hügieen, kollaaž, modelleerimine, applikatsioon, lekaal, lõige, interjäär, disain. • Täpselt teeb erinevaid märgistuse liike, materjalide lõikeid; õigesti murrab, teeb ühtlaseid pisteid; heegeldamise ja kudumise käigus valmistab eset täpselt näidise või pildi järgi; kasutab materjale ja tööriistu kokkuhoidlikult ja ratsionaalselt vastavalt nende otstarbele. • Oskab kiiresti ülesandele keskenduda, oskab teha jõupingutust. Annab õpetaja küsimustele selged täisvastused.
4	• Järgib õpetaja juhiseid, kuid esineb ebatäpsusi: märkimisel, lõigete tegemisel, heegeldamisel ja kudumisel ei kasutanud materjali ratsionaalselt; tegi oma töökohta pärast õpetajapoolset meeldetuletust. • Veatult ja täpselt täidab eseme valmistamise töö, täites ohutusreegleid tööriistade kasutamisel (arvestatakse oskust valida tööriist vastavalt kasutatava materjaliga). Hoiab oma töökohta korras kogu tunni vältel. On võimalikud parandused ilma eseme konstruktsiooni muutmiseta.

	• Väljendab loomingulisust töö tegemisel, teeb vigu mõistete kasutamisel. • Töö on täidetud korralikult, kuid väikeste ebatäpsustega, mis ei riku üldmuljet tööst. • Oskab päris kiiresti keskenduda ülesandele, mõnikord võib teha jõupingutust. • Annab selgeid täisvastuseid õpetaja abiga. Harva katkestab tundides oma tööd.
3	• Tunneb raskusi töö tegemisel, teeb palju ebatäpsusvigu märkimisel, lõike valmistamisel, heegeldamisel ja kudumisel, teeb oma töökohta korda pärast õpetaja meeldetuletust. • Ese ei ole väga korralikult valmistatud, kuid see on tehtud ilma eseme konstruktsiooni rikkumiseta. • Ei väljenda loomingulisust töö tegemisel, ei kasuta mõisteid. • Töö ei ole korralikult valmistatud ja sellel on palju ebatäpsusvigu, mis rikuvad üldist muljet tööst. • Tööde tegemisel rikub ohutusreegleid. • Üsna aeglaselt keskendub ülesandele, ilma õpetaja abita ei saa anda selgeid täisvastuseid, jõupingutust teeb suurte raskustega, tihti katkestab tööd tunnis.
2	• Õppevahendid on pidevalt kodus. • Puuduvad teadmised läbivõetud õppematerjali kohta. • Õpiülesanded poolikult täidetud. • Tööproovid esitamata.
1	• Õpilane puudub põhjuseta ja õppematerjal on omandamata. • Puuduvad töövahendid. • Õpilane ei tee midagi. • Praktiline töö esitamata.

5. Õppekirjandus:

- Anu Pink Heegeldamine. Saara Kirjastus, 2004 a.
- Anu Pink Tikkimine. Väike rahvarõivaõpetus. Saara Kirjastus, 2005 a.
- Liia Laanpere, Heeli Raidla Tikkimine, 1989 a.
- Lea Laus, Kaie Mei, Kaie Pappel, Aino Põdra Kodundus IV – VI klass. Koolibri, 1998 a.

6. Õppevahendid:

- www.miksike.ee
- www.google.ee
- www.uroki.net
- www.ampser.ee
- www.toitumine.ee
- Ajakirjad ja erialased raamatud.